

המשך השביתה הוא תופעה

חולנית. יש לכך סיבה

נסתרת. היא מסוכנת מאוד.

שביתה של כלליהתקשורת האלקטרוניים, הנמשכת יותר מחודש ימים, כמעט ולא תתואר במדינה מודרנית.

פירושה, בין השאר, שמהציבור נשלל מידע מעורכן על המתרחש בעירו, בארצו ובעולמו. הרי זה כאילו החליט אדם בריא להתהלך כשעין אחת שלו עצומה.

העובדה שהרבר אפשרי בישראל, מבלי שזה מפריע לאיש בשילטון, ומבלי שזה יעורר תגובה ציבורית בוסה, אומרת רשני.

יש אומרים כי הציבור רגיל לכך שהטלוויזיה והרדיו משרדים בדרך-כלל ידיעות שליליות, וכי על כן טוב לציבור כאשר זרם זה פוסק.

אם כן, זוהי תופעה חולנית. אותו הרצון יכול גם להוביל לסגירת העיתונות הכתובה. כבחינת: "עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת!"

יש אומרים כי השילטון מעכב בכוחה את יישוב הסיכסוך, מפני שרמת-התיקשורת נוחה לו. מחדלי השילטון, הפאשלות והמריבות בצמרת אינם זוכים עוד בתהודה כה רבה.

למשל: יתכן מאוד שדו"ח ועדת-לנדאו על עלילות השב"כ היה מכה גלים הרבה יותר גדולים, אילו היה מתפרסם באורח רמאתי בטלוויזיה. הוא הדין לגבי ידיעות רבות, שפורסמו בתחתית העמודים בעיתונות הכתובה, וכמעט ולא זכו בתהודה. הוא הדין לגבי מאורע כה חשוב כמו ועידת-הפיסגה הערבית (ראה כתבה).

אם כן, זוהי מגמה מסוכנת מאין כמוה. כל שילטון מעדיף לפעול במשככים, הרחק מעינו החוקרת של הציבור. הדמוקרטיה המודרנית באה לחסל מגמה זו. הריסת כלליהתקשורת האלקטרוניים והכתובים, באמתלה זו או אחרת, באמצעות טכסים זה או אחר, היא הידרדרות אל מיסטר אחר.

מי שרצה ללמד את מישהו לקח, רי היה לו

הידיעה הראשונה באה מפי הבי.בי.סי. היא סיפורה כי האמריקאים מעודדים את ישראל לכונן יחסים עם מוזאמביק, ואף הבטיחו לממן פרויקט טים ישראליים באותה ארץ, תמורת כינון היחסים הרישמיים.

ישראל, כך אמרה הידיעה של התחנה הבריטית, יכולה לשמש גשר בין מוזאמביק והמערב, ועל כן האמריקאים מעוניינים במיבצע זה.

שכירי-חרב. מוזאמביק היא מושבה פור-טוגלית לשעבר מאז שוואסקו דה-גאמה "גילה" אותה ב-1498. אחרי גירוש השילטון הקולוניאלי ב-1975, הוקם בה מיסטר מארכסיסטי.

בין מוזאמביק ודרום-אפריקה נטושה מילחמה בלתי-מוצהרת. כדי לייצא את סחורותיה, זקוקה מוזאמביק לנתיבים העוברים בשטח דרום-אפריקאי. קה. המיסטר הגזעני מנצל עובדה זו כדי לחנוק את הכלכלה של מוזאמביק, מפני שזו מעניקה חסות וסיוע ללוחמה-השיחורו השחורים בדרום-אפריקה.

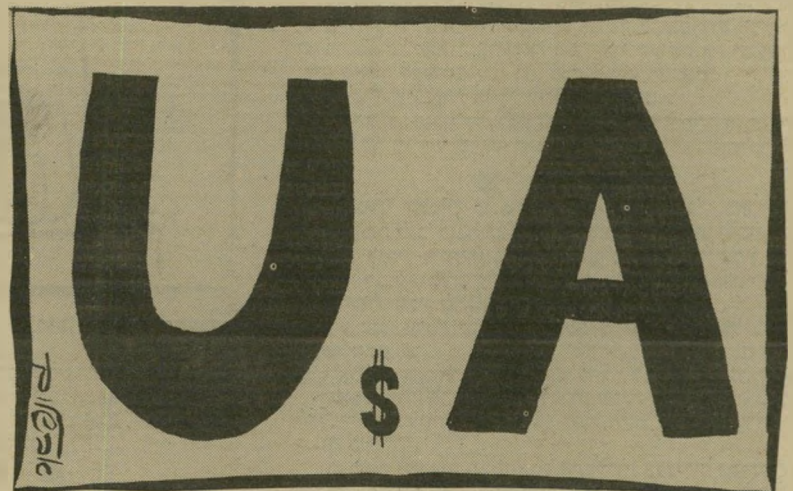
מדינת-האפארטהייד, מצידה, לוחמת על אד-מת מוזאמביק באמצעות צבא של שכירים, המת-יימרים להיות לוחמי-שיחורו. "מורדים" אלה קוראים לעצמם רואמו ("ההתנגדות הלאומית של מוזאמביק").

מבחינה זו יש רמיון בין המצב במוזאמביק ובין זה השורר באחותה, אנגולה, שהיתה גם היא מושבה פורטוגלית. גם באנגולה קיים צבא של שכירים, בחסות דרום-אפריקה, המנהל מילחמת-גרילה למען הפלת המיסטר. השכנוע הודתה דרום-אפריקה שכוחותיה נמצאים על אדמת אני-גולה, ועיתון בריטי טען כי ישראל סיפקה לר-רום-אפריקה מטוסים-תיקשורת לניחול הקרבות שם.

אולם יש הברל אחר. בעוד שהאמריקאים תומי-כים בלוחמה-הגרילה באנגולה, אין הם תומכים בלוחמה-הגרילה במוזאמביק.

השר מכחיש. נימים האחרונים עושים אנשי הימין הקיצוני בארצות-הברית מאמצים גדולים כדי לשנות את עמדת הבית הלבן. ב-4 בנובמבר נפגש נציג אמריקאי של רואמו עם שר-הביטחון האמריקאי החדש, פרנאק קארלוצ'י, מי שהיה עד לא-מכבר יועץ הנשיא לענייני ביטחון לאומי.

אי-השדולה ניסה לשכנע את השר לתמוך בלוחמה-הגרילה במוזאמביק נגד הממשלה, כפי

שעושים האמריקאים באנגולה. נראה שלא הצ'ליח. קארלוצ'י פירסם הכחשה נרגות, שבה טען כי כלל לא ידע שהאיש מייצג את השדולה של רינאמו.

אם כן, מהי עמדת ישראל?

למרות כל ההחלטות החסודות, לצורכי-חיוץ, ממשכה ירושלים לתמוך בפועל בממשלת-פרייט טוריה. הברית בבלת-יקרושה ממשכה להתקיים. יתכן מאוד שדרום-אפריקה אף העבירה לשכיריה במוזאמביק נשק שקנתה בישראל.

אך באותו זמן פעילה ישראל וזה-מכבר במר-זאמביק, במגמה לשכנע אותה לחדש את יחסיה עם ישראל. אילו הצליחה בכך, היה זה הישג חשוב, כי מוזאמביק אינה רומה למדינות האחרות באפריקה המקיימות יחסים עם ישראל, השייכות למחנה הימני הפררמערבי.

האם אפשר לרקוד על שתי התתונות? האמריקאים מאמינים, כנראה, שאפשר. ויתכן שוהיה גם הדיעה בירושלים.

ניצחון המלך

מבאן התופעה המוזרה: דווקא מי שמעלים על נס את המלך, טועים כבר מזה 30 שנה ויותר לגבי כל מהלכיו.

האופציה הירדנית" המהוללת הועלתה בירר שלים (המערכת דאו) עוד ביום שחסיין הגיע לשילטון, זמן-מה אחרי שסבו עבדאללה נרצח על מדרגות אל-אקצה בירושלים המיוזחת. מאז התקיימו עשרות גישות של מנהיגים ישראליים עם חוסיין, רבבות נאומים נגאמו, והאופציה היתה רחוקה השבוע מהגשמה כמו בשנות ה-50.

היכן הטעות? מדוע אין שותרי המלך בישראל מבינים אותו ואת מדיניותו? מה מקור האשליות?

נדרמה לי שהתורה כולה היתה כלולה בהרצאה בת כמה דקות, שנתן לי איש-שילטון ירדני בכיר

ב שביל חוסיין היה זה רגע גדול — אולי הגדול בחייו.

הוא ישב בראש שולחן-הנשיאות. מולו, בחצי-גורף-עגולה, ישבו המלכים והנשיאים של העולם הערבי, שליטים-יחידים אדירי-כוח בארצותיהם, קיצוניים ומתונים, פררמערביים ופררמיזרחיים. הוא היה המארח. במשך כמה ימים הפכה עמאן, בירתו, מרכזו של עולם המשתרע מרבאט עד מוסול, מחלב עד ערן. אבן מאסו הבונים היתה לראשי-פינה.

לפני פחות מ-30 שנה היה חוסיין הצעיר אדם בודד ונרדף. תחנות-השידור רבות-העוצמה של גמאל עבד-אל-נאצר השמיצו אותו מדי יום כבוגר, כסוכן ציוני וכמשרתם של האימפריי

חוסיין עם ערפאת בפתח הוועידה. כמה פעמים צריכים לחזור על זה?

במיסערה בעמאן בשנה שעברה, בעזרת שירטוט על מפית, ושעליה ריווחתי עם שובי מירון.

וזה התורה:

ירדן היא מדינה קטנה, המוקפת מכל העברים במדינות ובכוחות החזקים ממנה. המדינות האלה מנוגדות במהרי תן זו לזו.

כל גבולותיה פתוחים ופרוצים. מכל מדינה שכנה נשפכות אל תוך ירדן השפעות. ההשפעות מנוגדות זו לזו.

בצפון שוכנת סוריה, מדינה חילונית, לאר-מנית-ערבית ולאומנית-סורית. שולט בה מיעוט שיעי על רוב סוני.

במזרח שוכנת עיראק, שגם היא חילונית ולאומנית. היא דוגלת באותה האידיאולוגיה כמו סוריה (תורת אל-ביעה', התחייה הסוציאליסטית), אך היא נתונה בסיכסוך היסטורי עם סוריה. שולט בה מיעוט סוני על רוב שיעי.

בדרום שוכנת סעודיה, שהיא מוסלמית-אדוקה, שמרנית וריאקציונית.

במערב שוכנים הפלסטינים בגדה המער-בית. הם נוטים אחרי אש"ף, שהוא גוף לאומי וחילוני, ובו גם אירגונים רדיקליים קיצוניים בעלי גוון מארכסיסטי.

במערב שוכנת גם ישראל, שהיא לא-ער-בית, מערבית, חילונית, מודרנית, שוחרת-התפשטות.

באמצעות קריהמעבורות שבין עקבה ונואייבה

אליסטים. מדינות ערביות אחרות הצטרפו למסע זה. אירגוני-החמרת שונים ניסו שוב ושוב להתנקש בחייו. הכסא שלו התנדרג. שום חברת-ביטוח בעולם לא היתה מבטחת את חייו ואת מישטרו.

עכשיו הוא הפך מנהיג לאומי המקי-בל על כל המדינות, מארח רציו לזועי-דת-סיסגה, התגלמות הקונסנזוס הער-בי.

מלבד מועמר קר'אפי, ששלח את סגנו, היו כל המלכים והנשיאים מוכנים להתחבק ולהתנשק איתו.

היה זה ניצחון מזהיר ליכולת-התימרון של המלך, בעל כושר-השרידות הנדיר. מול שועלים ערמומיים כמו האפט' אל-אסד, מול מנהיגים כריזמטיים כמו גמאל עבד-אל-נאצר, מול הטרר-ריום של אברנידאל ודומיו, הוא החזיק מעמד, עד שהפך אחד המנהיגים הוותיקים והמנוסים ביותר בעולם הערבי ובעולם כולו.

איך הוא עשה זאת? מה פירוש הרבר לגבי "האופציה הירדנית" של שימעותן פרס ואנשי?

לולין גאון

ישראל מדברים כמעט הכל בשיבחו של המלך. אבל מעטים מאוד מבינים את שיטתו — זו שהוכיחה את עצמה כשכנוע שעבר בצורה כה מרשימה.